

ZASADY REALIZOWANIA SPECJALISTYCZNYCH USŁUG OPIEKUŃCZYCH DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi / art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej /

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U.2018.1508 z póź. zm),
2. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (tekst jednolity Dz. U. 2017. 1788)
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U.2018.1358)
4. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity Dz.U. 2017.882 z późn. zm.),
5. Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U.189.1598 z późn. zm.).

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę.

Szczegółowe przepisy dotyczące m. in. rodzaju specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i kwalifikacji osób świadczących takie usługi określone są w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. 189.1598 z późn. zm).

Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi są szczególnym rodzajem usług specjalistycznych. Pomoc udzielana jest tu wyróżnionej grupie osób. Zasady jej przyznawania i odpłatności określa rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej, a nie tak jak w przypadku pozostałych usług opiekuńczych, regulacje gminne.

Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego określa, że ośrodki pomocy społecznej, w porozumieniu z poradniami zdrowia psychicznego czy innymi specjalistycznymi placówkami terapeutycznymi, organizują oparcie społeczne dla osób, które z powodu choroby psychicznej lub upośledzenia umysłowego mają poważne trudności w życiu codziennym, zwłaszcza w relacjach z otoczeniem, w zakresie edukacji, zatrudnienia oraz w sprawach bytowych.

Przy określeniu komu przysługuje pomoc w formie usług specjalistycznych zastosowanie ma ogólna zasada dotycząca usług, zapisana w ustawie o pomocy społecznej. Zasada ta wskazuje, że pomoc w formie usług specjalistycznych może być przyznana osobom, które wymagają pomocy innych osób, a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić. Usługi świadczone są w mieszkaniu osoby, która potrzebuje pomocy lub w ośrodkach wsparcia takich jak środowiskowe domy samopomocy, kluby samopomocy, dzienne domy pomocy.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze powinny być dostosowane do szczególnych potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.

Organizowanie i świadczenie usług opiera się o:

Zakres specjalistycznych usług określony w § 2 w/w rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych obejmuje przede wszystkim:

1. uczenie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, w tym zwłaszcza:
  - kształtowanie umiejętności zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych i umiejętności społecznego funkcjonowania;
  - interwencje i pomoc w życiu w rodzinie,
  - pomoc w załatwianiu spraw urzędowych,
  - wspieranie i pomoc w uzyskaniu zatrudnienia,
  - pomoc w gospodarowaniu pieniędzmi,
2. pielęgnacja - jako wspieranie procesu leczenia,
3. rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (tj. Dz. U.2015.581 z póź.zm.),
4. pomoc mieszkaniową(w uzyskaniu mieszkania, organizowaniu drobnych remontów, napraw, kształtowanie właściwych relacji z sąsiadami),
5. zapewnienie dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o których mowa w art. 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tekst jednolity Dz.U. 2017.882 z póź.zm)

Ośrodek zatrudnia bezpośrednio osoby świadczące specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz może zlecać, wybranym w oparciu o przepisy prawa zamówień publicznych, wyspecjalizowanym firmom lub organizacjom realizację przyznanych usług. Firmy te zatrudniają osoby bezpośrednio wykonujące specjalistyczne usługi opiekuńcze.

Osoby posiadają kwalifikacje określone w § 3 w/w rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych:

Specjalistyczne usługi mogą być świadczone przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu: pracownika socjalnego, psychologa, pedagoga, logopedy, terapeuty zajęciowego, pielęgniarki, asystenta osoby niepełnosprawnej, opiekunki środowiskowej, specjalisty w zakresie rehabilitacji medycznej, fizjoterapeuty..

Ponadto osoba świadcząca usługi legitymuje się co najmniej półrocznym stażem w jednej z następujących jednostek: szpitalu psychiatrycznym, jednostce organizacyjnej pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi, placówce terapii lub placówce oświatowej, do której uczęszczają dzieci z zaburzeniami rozwoju lub upośledzeniem umysłowym, ośrodka

terapeutyczno-edukacyjno-wychowawczym, zakładzie rehabilitacji.

Procedura przyznania świadczenia pomocy społecznej w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi odbywa się na ogólnych zasadach przyznawania pomocy w OPS.

Dokumenty:

1. Protokół z ustnego zgłoszenia wniosku lub pisemny wniosek o przyznanie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
2. Zaświadczenie lekarskie kwalifikujące do usług specjalistycznych
3. Orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, o ile osoba takie posiada
4. Dowód osobisty lub dokument potwierdzający tożsamość – do wglądu
5. Zaświadczenie lub oświadczenie o wysokości osiąganego dochodu osoby lub rodziny z miesiąca poprzedzającego miesiąc złożenia wniosku
6. Decyzja emerytalna/rentowa
7. Oświadczenie o stanie majątkowym
8. Oświadczenie o uzyskaniu /lub braku/ jednorazowego dochodu w ciągu ostatnich 12 miesięcy

Procedura postępowania:

1. Osoba ubiegająca się o specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi składa pisemny wniosek z wymaganą dokumentacją w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Radłowie. W przypadku osób ubezwłasnowolnionych postępowanie wszczynane jest na wniosek opiekuna prawnego lub z urzędu, za zgodą opiekuna prawnego. Wniosek złożony w formie elektronicznej (poprzez platformę e-PUAP) powinien być opatrzony bezpiecznym podpisem lub profilem zaufanym.
2. Wniosek jest rejestrowany i przekazywany pracownikowi socjalnemu z danego rejonu.
4. Pracownik socjalny przeprowadza wywiad środowiskowy w umówionym terminie /zgodnie z Rozporządzeniem w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego w ciągu 14 dni od daty złożenia wniosku/ w miejscu zamieszkania wnioskodawcy
5. Wywiad środowiskowy wraz z wymaganą dokumentacją stanowi podstawę do wydania decyzji administracyjnej o przyznaniu specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi bez zbędnej zwłoki, nie później niż w terminie 30 dni od daty złożenia wniosku.
6. Wymiar i zakres przyznawania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, miejsce ich świadczenia, wysokość odpłatności ponoszonej przez świadczeniobiorcę określa każdorazowo w decyzji administracyjnej kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radłowie.
7. Przekazanie decyzji administracyjnej wnioskodawcy za potwierdzeniem odbioru
8. Stronie niezadowolonej z podjętej decyzji lub w przypadku decyzji odmownej przysługuje prawo do wniesienia odwołania za pośrednictwem Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radłowie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Tarnowie ul. Bema 17 33-100 Tarnów w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji, które to odwołanie składa się w formie pisemnej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Radłowie .

Postępowanie nie podlega opłatom.

Odpłatność za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

Warunki ponoszenia odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi reguluje Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dn. 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U.189.1598 z późn. zm.).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być udzielane odpłatnie, nieodpłatnie lub częściowo odpłatne.

Wysokość ponoszonych kosztów ustalana jest w oparciu o niżej przedstawioną tabelę i zależna od:

- dochodu osoby lub rodziny korzystającej z usług
- wysokości stawki godzinowej za usługi
- ilości godzin świadczonych usług

Tabela odpłatności za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Dochód osoby samotnie gospodarującej lub przypadający na osobę w rodzinie:	Wskaźniki odpłatności w procentach ustalone od ceny specjalistycznej usługi za 1 godzinę dla:	
	osoby samotnie gospodarującej	osoby w rodzinie
do 100%	nieodpłatnie	nieodpłatnie
powyżej 100 % do 132,5 %	1,5%	3,5%
powyżej 132,5% do 165%	3%	7%
powyżej 165% do 187,5%	5%	11%
powyżej 187,5% do 220%	7%	15%
powyżej 220% do 237,5%	11%	20%
powyżej 237,5% do 255%	15%	25%
powyżej 255% do 265%	22,5%	32,5%
powyżej 265% do 275%	30%	40%
powyżej 275% do 282,5%	45%	55%
powyżej 282,5% do 290%	60%	70%
powyżej 290% do 310%	75%	85%
powyżej 310% do 330%	90%	100%
powyżej 330%	100%	100%

Źródło informacji: § 4 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22.09.2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych / Dz.U.189.1598 z późn. zm.).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze są bezpłatne dla osób, których dochód nie przekracza ustawowego kryterium dochodowego dla osoby samotnie gospodarującej (701,00 zł) i osoby w rodzinie (528,00 zł).

Szczególna sytuacja osoby/ rodziny ubiegającej się o przyznanie pomocy usługowej, może być powodem częściowego lub całkowitego zwolnienia z odpłatności za usługi. Powodem zwolnienia w uzasadnionych sytuacjach, gdy ponoszenie opłat za świadczone usługi stanowiłoby nadmierne obciążenie lub też niweczyłoby skutki udzielanej pomocy będą np. udokumentowane wydatki na zakup leków, opatrunków, artykułów sanitarnych, opłaty za leczenie, zakup lub wynajem sprzętu rehabilitacyjnego, inne uzasadnione sytuacje życiowe i losowe. Zwolnienie przyznaje się na czas określony.

Radłów, dnia 01.10.2018.